BIBLIOTECA CENTRALĂ a „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL
In România 3 lei
In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.404/939

Nr. 333 Marți 3 Decembrie 1940
10 Pagini
P

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

CONSFĂTUIRILE PROFESIONALE

Cu prilejul instalării noilor conduceri a Camerei de comerț și industrie din București s'au definit și noile rosturi ale acestei instituții, ca suprem și unic organ în descifrarea problemelor în legătură cu comerțul și industria și în susținerea intereselor profesionale ale membrilor respectivi. Camera de comerț și industrie, în concepția noilor conducători, a fost înfățișată drept forul intim, casa de adunare, de sfat și de comuniune a tuturor celor ce conduc și răspund de destinele unei întreprinderi, cu preocuparea — cu condiția chiar — de a se încadra liniei de conduită impusă de noua ordine a intereselor românești.

Aci vine negustorul, ca și industriașul, să'și mărturisească fiecare păsurile și să chibzuiască asupra îndreptărilor posibile, pentru ca pe măsură ce ele sunt lămurite și puse la punct în familia de interese a grupului respectiv să poată fi îmbrățișate de exponenții acreditați în conducere, cari la rândul lor sunt ținuți a le rezolva, după natura și importanța lor, fie direct, fie prin demersurile de rigoare la ministerele și autoritățile de resort.

Pentruca acest contact între profesioniști să fie continuu și activ, noua conducere a organizat la sediul Camerei de comerț și industrie din București, consfătuiri zilnice, pe branșe, unde oricare din membri exercitând același fel de comerț își poate expune doleanțele, observațiile și propunerile în legătură cu bunul mers al comerțului respectiv.

Programul acestor consfătuiri a început de câteva zile, iar sinceritatea și curajul cu care sunt raportate piedicele și toate neajunsurile de care se lovesc azi practicienii vieții noastre economice dau măsura interesului practic, care legitimează cu prisosință oportunitatea acestor consfătuiri de breaslă.

In fața condițiunilor tot mai anevoioase, în care se văd constrânși de împrejurări să lucreze comercianții și industriașii, în fața greutăților de aprovizionare și transport, a exigențelor tot mai mari și mai numeroase la care sunt supuși prin măsurile de control, prin obligațiile fiscale, sanitare, polițienești, administrative și prin atâte formalități și impedimente, care țin în loc, păgubesc și demoralizează inițiativa întreprinzătorului, strângerea rândurilor pentru buna chibzuire a propriilor nevoi, în concordanță cu interesele generale ale economiei și ale țării, închegarea comunității profesionale integrată în comunitatea națională, constitue de fapt și cel mai potrivit mijloc practic de apărare a intereselor proprii.

O pagină de istorie din sbuciumul sufletesc al generalului Antonescu

Evocăm azi o pagină de istorie și de învățăminte naționale smulsă din sbuciumul sufletesc al Generalului Antonescu.

Fiind Comandant al Corpului III Armată din Chișinău, d-sa a înaintat Ministerului Apărării Naționale următorul raport:

„Nr. 40
1938 Luna Noembre ziua 26
CORPUL 3 ARMATA
către
MINISTERUL APARARII NAȚIONALE

Cabinetul Domnului Ministru

Cu onoare aduc la cunoștință Dvs. următoarele:

Deținuții Penitenciarului Principal Chișinău, între cari se găsesc mulți studenți și tineri români, cari au fost închiși nu pentru fapte nedemne ci pentru un ideal naționalist, se ofilesc într'o mizerie de nedescris.

Acești tineri au fost siliți să doarmă pe cimentul gol, închisoarea neavând paturi și sunt ținuți într'un regim de subalimentare și anemiere incompatibil cu ideia de civilizație și de respect al ființei umane.

In neputință de a li se da un ceai dimineața, ei sunt hrăniți cu terciu, un fel de mămăligă diluată cu apă.

Nu li se îngăduie nici o carte de studii sau rugăciuni și nu au voie a respira un pic de aer curat decât o oră pe zi. în incinta închisorii.

O serie de alte multe neajunsuri completează această ambianță de mizerie fizică și morală.

In urma măsurilor luate de Procurorul Militar, situația acestui tineret nenorocit, a fost întrucâtva îmbunătățită, făcându-se paturi din fondul dat special de Ținutul Nistru și prin descongestionarea ce s'a făcut în această închisoare suprapopulată, transferându-se o parte din deținuți la închisoarea militară C. 3 A.

Aceste măsuri sunt însă insuficiente.

Atâta vreme cât un câine din serviciul jandarmeriei va avea o alocație de 8 lei pe zi, iar un tânăr deținut numai 4.80 lei, situația lor va fi tot disperată și ei vor fi candidați sigur la tuberculoză.

Justiția trebue să facă o operă de salubritate și salvare socială, iar nu de distrugere fizică, de abrutizare sufletească și de tâmpire.

Ea trebue să redea societății elemente refăcute, iar nu distruse.

Acest imperativ este cu atât mai categoric, cu cât nu este vorba de borfași de rând, ci de tineri cari luptă pentru un crez național, tineri cari reprezintă viitorul acestui Neam.

Rog a interveni către forurile în drept pentru îndreptarea acestei stări de sălbăticie nemai pomenită în analele unui stat modern și civilizat, pentru că astfel se face operă de distrugere, în loc să se facă o operă de îndreptare națională.

Comandantul Corpului III Armată
General de Divizie
(ss) I. ANTONESCU"

Rezultatul acestui raport a fost luarea comenzii, sfărâmarea în țăndări a carierei Generalului Antonescu, umilința, prigoana și amenințarea vieții lui.

Cum s'a pregătit și împlinit unirea Transilvaniei cu România

Primele semne ale descompunerii morale a monarhiei habsburgice. — Străduințele lui Iaszi Oszkar. — Rolul muncitorimei române ardelene. — D. Iuliu Maniu, la Budapesta. — La Alba-Iulia în dimineța zileide 1 Decembrie

Moralmente, monarchia austro-ungară era descompusă încă în anul 1910, când toate popoarele conlocuitoare refuzau colaborarea cu guvernele dela Budapesta. La o ultimă încercare de apropiere se gândește contele Tisza, care simțea prin intuiție politică năruirea stăpânirii milenare a coroanei Sfântului Ștefan. Omul de stat maghiar urmărea o împăcare cu românii și în privința aceasta ticluise un plan. Nu îndrăznea să ia contact direct cu conducerea partidului național-român, care se găsea în plină iridentă politică și națională, fiindcă își dădea seama de refuzul net ce-l aștepta. De aceea a căutat un contact indirect, cu un element mai moderat în afară de partid, solicitând o convorbire lui Ion Mihu dela Orăștie.

Convorbirea a avut loc la 13 Septembrie 1910 și iată cum a decurs după notele zilnice ale lui Ion Mihu:

„La ora anunțată sosind la Geszt, Tisza m'a primit foarte călduros. Castelul dela Geszt e o zidire veche, situată într'un parc imens, bine întreținut. Condus de Tisza într'unul dintre apartamentele pentru oaspeți, după un scurt popas și o mică gustare, am făcut în societatea lui o plimbare cu trăsura pentru a vedea unele dintre exemplarele instalații ale vastului său domeniu. In cursul acestei plimbări, venind vorba de chestiunea românească, am spus, că am citit cu mirare scrisoarea sa din urmă. Concluzia mea a fost că totul depinde de guvern. La obiecțiunea lui Tisza că guvernul va fi cu atât mai conciliant cu cât vom fi aplicați să facem o pace completă și definitivă, am repetat din nou, că în prezent nu poate fi vorba decât despre un modus-vivendi".

Mihu, care se străduia să armonizeze tezele în conflict istoric, și-a dat seama la această dată, că o înțelegere definitivă este imposibilă. Aceste tratative s'au rupt prin intervenția energică a d-lui Iuliu Maniu, al cărui prestigiu era și atunci covârșitor în Ardeal. Tisza cerea românilor ardeleni să recunoască de drept suveranitatea statului maghiar, un lucru esențial pentru Budapesta. Cum românii refuzaseră în tot timpul istoriei milenare a coroanei Sfântului Ștefan o asemenea declarație autorizată, contele se străduia s'o obțină în 1910, sperând că va putea să participe la războiul mondial cu problema românească soluționată. S'a produs însă răspunsul dârz al d-lui Iuliu Maniu, care într'o scrisoare adresată lui Ion Mihu lămurea guvernul maghiar, că d-sa și poporul român nu va recunoaște niciodată suveranitatea de drept a statului unguresc. Astfel, soarta discuțiunilor fusese pecetluită. Tratativele din 1910 au eșuat. Reluate mai târziu, în două rânduri, în 1911 și 1914, au avut același rezultat negativ. Românii nu se mai considerau o minoritate, ci o națiune suverană pe destinul ei. Ce credeam noi despre război și viitoarele evenimente, ne arată o altă convorbire pe care o vom reda mai jos.

In Iunie 1914, Vasile Goldiș se plimba prin marele parc al Budapestei, având în stânga sa pe Iaszi Oszkar, sociolog și scriitor politic cu renume european.

Războiul este inevitabil — declară Iaszi — dar massele nu-l doresc. Ele privesc cu înfrigurare la intrigele guvernelor austro-ungare Nu-și dau seama că războiul este de mult pregătit și că imperialismul dela Viena și Budapesta nu așteaptă decât momentul pentru a deslănțui măcelul. Războiul va avea alt rezultat decât cel sperat. Va fi un cataclism cum nu s'a mai văzut, iar după el, massele vor trece la împlinirea aspirațiilor lor naționale și sociale.

Da — întrerupse Goldiș — mai ales Austro-Ungaria, care se compune dintr'un conglomerat de popoare, nu va mai fi de recunoscut. Aceste popoare tind în mod firesc spre o eliberare cu caracter național, care bineînțeles va trebui să aducă cu sine și o desrobire socială. Ungaria se va reduce la teritoriul pustei dintre Tisa și Dunăre și la o parte din fosta Panonie. Slavii din sud, croații și bosniecii vor forma o Serbie mare, slovacii se vor uni cu boemii, rutenii cu polonii, iar românii din Ardeal și Banat cu frații lor de peste Carpați.

Ar fi posibilă și o Transilvanie independentă — interveni Iaszi.

Istoria arată că ea nu s'a putut menține în trecut și nu cred ca în viitor să aibă sorți mai mari — ripostă Vasile Goldeș.

HOTĂRÂREA CONSILIULUI NAȚIONAL DELA ORADEA-MARE

In toamna anului 1918 Ungaria este în descompunere. Membrii Comitetului partidului național-român aflați în libertate se întrunesc la Oradea, în ziua de 12 Octombrie, în casa lui Aurel Lazăr, pentru a lua hotărîri conform cu situația. Participă la această conferință: dr. Alexandru Vaida Voevod, Vasile Goldiș, dr. Ștefan C. Pop, dr. Aurel Lazăr, dr. Aurel Vlad, dr. Theodor Mihali, dr. Ioan Suciu, Arh. Nicolae Ivan, dr. Ioan Ciordaș, dr. Sever Dan, dr. Gheorghe Popovici și dr. Gheorghe Crișan. Conferința a fost prezidată de dr. Ștefan C. Pop care a făcut o expunere asupra situației din Ungaria, Transilvania și Banat și după care Vasile Goldiș a redactat o declarație de separare definitivă a Transilvaniei, Maramureșului, Crișanei și Banatului, de Ungaria, pe care urma s'o citească în Parlamentul din Budapesta.

DECLARAȚIA, DIN CAMERA UNGARĂ, A D-LUI DR. AL. VAIDA-VOEVOD

Separarea Transilvaniei de Ungaria

In ședința Camerei ungare de la 18 Octombrie 1918, d. dr. Al. Vaida-Voevod a cetit următoarea declarație în numele comitetului executiv al partidului național român din rTansilvania, Maramureș, Crișana și Banat:

„Comitetul executiv al partidului național român din Ardeal și Ungaria, ca organ politic al națiunii române din Ardeal și Ungaria constată că urmările războiului îndreptățesc pretențiunile de veacuri ale națiunei române la deplina libertate națională. Pe temeiul dreptului firesc că fiecare națiune poate dispune și hotărî singură și liber de soarta ei, — un drept care este acum recunoscut și de către guvernul ungar prin propunerea de armistițiu a monarhiei — națiunea română din Ungaria și Ardeal, dorește acum să facă uz de acest drept și reclamă în consecință și pentru ea dreptul ca liberă de orice înrâurire străină să hotărască singură așezarea ei printre națiunile libere, precum și stabilirea legăturilor de coordonare a ei cu celelalte națiuni libere. Organul național al națiunii libere din Ungaria și Ardeal nu recunoaște îndreptățirea acestui Parlament și acestui guvern să se considere ca reprezentanți ai națiunei române, ca să poată reprezenta la Congresul general de pace interesele națiunei române din Ungaria și Ardeal — căci, apărarea intereselor ei. națiunea română o poate încredința numai acelor factori designați de propria ei adunare națională".

„Afară de organele delegate de adunarea națională sau alese din mijlocul său, adecă afară de Comitetul executiv al partidului național-român, nimenea nu poate fi îndreptățit să trateze și să hotărască în treburi referitoare la situația politică a națiunii române. Toate deciziunile și acordurile, cari s'ar lua și s'ar face fără aprobarea acestor organe, le declarăm nule și fără valoare, cari nu leagă întru nimic națiunea română.

Națiunea română, care trăește în monarchia Austro-Ungară, așteaptă și pretinde — după multe suferințe de veacuri — afirmarea și valorificarea drepturilor ei nestrămutate și inalienabile la deplină viață națională".

(Continuare in pag. 5 a)

REINHUMAREA RĂMĂȘIȚELOR PĂMÂNTEȘTI ALE CĂPITANULUI ȘI ALE CELOR 13 MARTIRI LEGIONARI

Impresionanta ceremonie dela biserica Sf. Ilie Gorgani și dela Casa Verde. — Aspectul Capitalei. — Asistența

CORTEGIUL FUNEBRU PE BULEVARDUL TAKE IONESCU

Capitala toată a luat Sâmbătă parte, cu sufletul îndurerat, la ceremonia tristă a înmormântării Căpitanului și a celor 13 martiri: Nicadorii și Decemvirii, uciși acum doi ani, în noapte, și îngropați pe furiș, păgânește.

Toată suflarea a ținut să aducă ultimul omagiu întemeietorului nouei credințe românești, Căpitanului, care a pus la temelia mișcării legionare jertfa propriei sale vieți, pentru biruința ideii de dreptate și de mărire românească.

Sicriele cu osemintele ce fuseseră până deunăzi ascunse sub o lespede de beton în curtea închisorii Jilava, au fost depuse încă de acum două zile, în biserica unde s'au slujit toate rugăciunile legionare, la Sfântul Ilie Gorgani. Si zeci de mii de oameni s'au închinat cu pioșenie și smerenie trecând pe dinaintea lor.

Pe o zi rece și tristă la fel de tristă apropae ca aceea de acum doi ani, când Căpitanul a fost dat morții, s'a făcut slujba de odihnire a trupurilor ce nu-și putuseră găsi odihnă cât au fost lipsite de lumânare și de creștinească pomenire.

Ceremonia s'a desfășurat într'un cadru impresionant, în prezența reprezentatului M. S. Regelui, a Conducătorului Statului și a întregii suflări legionare din Capitală și a delegațiilor de zeci de mii de legionari din țară.

Marile țări și națiuni aliate și prietene: Germania, Italia, Japonia și Spania, au trimis reprezentanți și delegați speciali din partea șefilor statelor și ai națiunilor.

Din zori s'a început oficierea sfintei slujbe.

Asistența nu are loc în biserică. Ascultă, de aceea, creștinească slujbă, în piața din fața bisericii, care este astfel decorată, cu panouri uriașe, încât pare o vastă catedrală monumentală, ce se înalță până la Cerul care primește rugile soborului de preoți și ale mulțimii legionare.

Din amfore de mari dimensiuni se înalță și se răspândește mireasma de smirnă și tămâie.

Din piața verde pe deaintregul, se formează cortegiul funerar ce trebue să parcurgă un drum de 12 kilometri, cernit pe dea'ntregul: lămpile și lampioanele aprinse arată mormintelor calea spre locul de veșnică odihnă, trimițând lumina lor prin țesătura zăbranicelor negre.

Pe toate clădirile falfâie drapelul țării și drapelul verde legionar, învăluite sau dublate de fâșii mari de doliu.

Edificiile publice sunt pavoazate cu tricolor și verde, cu crengi de brad... Iar pe panouri verzi, Căpitanul cu figura trasă în linii aspre dar senine și drepte, cum i-a fost viața toată, apare la tot pasul, spre a îndruma pașii tuturor.

Tulnice lungi merg în capul cortegiului, chemând prelung legiunea în ziua înmormântării Căpitanului. O cheamă să fie prezentă la comanda lui, la învățăturile lui. Vântul cel aspru poartă chemarea lui și dă de știință suflării de pe întreg cuprinsul românesc, că

Azi sfintele oase le-am pus temelii
Vajnice, Neamului Dac
Și ele înfruntă de-acum veșnicii,
Stânci tencuite cu veac...

Sâmbătă a fost zi de durere și de reculegere. Iar noaptea a fost împăcată. Căci pământul frământat al țării a primit trupul trudit al Căpitanului, slujit după legea lui Crist și în credința lui, pentru care s'a jertfit.

LA BISERICA SF. ILIE GORGANI

Rămășițele pământești ale Căpitanului și ale celor 13 cavaleri din garda sa: Nicadorii și Decemvirii, au fost reînhumate la un loc cu toată cinstea după vechea noastră credință strămoșească.

In biserica Sf. Ilie Gorgani, unde zi și noapte n'au contenit rugăciunile preoților, zorile n'au pătruns încă prin ferestre. Flamuri și draperii mari verzi, având încrustate pe ele crucea albă și gardul îndoliat, coboară în falduri din înaltul bolților, înconjoară coloanele de piatră, ocolesc ungherele, acoperă stranele și răsbesc până afară, drapând frontispiciul.

Peste lespezile bizericii, în care sunt săpate numele ctitorilor cari odihnesc sub ele, sunt presărate rămurele verzi de brad.

Pe catafalc verde, înălțat în mijlocul bisericii, patrusprezece sicrie acoperite cu drapele tricolore și cu flori, nenumărate flori aduse de pelerinii pioși.

In mijlocul lor, pe un soclu mai înalt, sicriul auriu cu trupul Căpitanului.

Patrusprezece cruci de lemn străjuesc la căpătâiul lor.

Miresmă și fum de tămâe se înalță din cățui, sute de lumânări aprinse licăresc împrejur. Patru comandanți legionari, neclintiți, stau de gardă la căpătâiul Căpitanului.

Preoții în odăjdii psalmodiază.

O bătrână cernită, plânge înăbușit.

Toată suflarea e adâncită în tăcere, în gânduri de extatică religiozitate.

SLUJBA DE UTRENIE

La ora 7 dimineața s'a oficiat slujba religioasă de un sobor de preoți, alcătuit din: I. P. S. mitropolit Gurie al Basarabiei; P. S. arhiereu Veniamin Pocitan Ploești, vicarul Patriarhiei; P. S. Valeriu Moglan, vicarul Mitropoliei Moldovei; preoții: Andrei Mihăilescu-Gorgani; Georgescu Edineți, arh. Atanasie Popescu starețul Mânăstirei Ghigheni, protosinghelul Firmilian Marin, directorul Seminarului Central; Liviu Stan; Ștefan Palaghiță; Dionisie Udișteanu; Ilie Imbrescu; C. Butnaru; Antipa Florescu și diaconii: Uncu și Irod Cristodor Dancu.

Răspunsurile au fost date de corul Patriarhiei, condus de prof. Țincoca.

Se face ziuă. Incep să sosească familiile martirilor. Mamele și soțiile cernite, cu ochii secați de isvorul lacrimilor îndelung șiroite, bărbații cu durerea pe figuri. Comandantul legionar Fănică Anastasescu conduce cernitul convoiu la locurile rezervate, în stânga bisericii.

Sunt de față: d-na Elena Codreanu, soția Căpitanului, cu fetița Cătălina; d-na Codreanu, mama și profesorul Ion Zelea Codreanu, tatăl Căpitanului; Decebal Codreanu; d-na Iridenta Moța, cu copiii Mihăiță și Gabriela, precum și familiile Nicadorilor și Decemvirilor.

INALȚII PARTICIPANȚI

Sosesc apoi pe rând reprezentantul M. S. Regelui, Conducătorul statului; reprezentanții și delegațiile speciale ale puterilor Axei, membrii guvernului și capii autorităților civile și militare, orânduiți în partea dreaptă a bisericii de d. Victor Medrea, șeful protocolului legionar și directorul general al presei.

Au luat astfel loc: în față, lângă catafalcul Căpitanului, reprezentantul M. S. Regelui Mihai I, d. lt.-col. Ervin Kraus, adjutant regal; d. general Ion Antonescu, Conducătorul statului și președintele consiliului de miniștri; d. Horia Sima, comandantul mișcării legionare și vice președinte al consiliului de miniștri.

Reprezentanții Marelui Reich d-nii: Wilhelm Fabricius, ministrul Germaniei la București; Baldur von Schirah, Reichsleiter, și Gauleiter al Austriei, Ernest Wilhelm Bohle, conducătorul germanilor din străinătate Neubacher, primarul Vienei; Obergruppenfuehrer Werner Lorenz, conducătorul emigrației germane din Bucovina și Dobrogea.

Din partea Italiei d-nii: Pellegrino Chigi, ministrul Italiei la București trimisul special al partidului fascist d. ministru Silenzi; din partea Spaniei, d. Mery del Val, ministrul Spaniei la Bucu-

(Continuare in pag. 3-a)

La Biserica „Sf. Ilie-Gorgani": Dela stânga la dreapta: d. Mery del Val, însărcinatul de afaceri al Spaniei; d. W. Fabricius, ministrul Germaniei; d. Baldur von Schirach, conducătorul tineretului german; d. I. Antonescu, Conducătorul Statului; d. Pelegrino Chigi, ministrul Italiei; d. Horia Sima, comandantul Mișcării Legionare; d. lt.-colonel Ervin Kraus, reprezentantul M. S. Regelui